MEJDS. 2020; 10:23.

Published online 2020 Apr. **Research Article**

The Modeling of Structural Relationship of Marital Conflict Concerning Attachment Styles, Narcissism Sensation Seeking, and Marital Burnout in Couples

Mohammad Sharooni R[1], *Shokri O[2], Hosseinzadeh Taghvaei M[3], Danesh E[4], Borjali A[5]

Author Address
1. PhD Student of General Psychology, Islamic Azad University, Karaj Branch, Alborz, Iran;
2. Assistant professor, Department of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran;
3. Assistant professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Karaj Branch, Alborz, Iran;
4. Professor, Department of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran;
5. Professor, Department of Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.
***Corresponding Author Email:** oshokri@yahoo.com

Received: 2019 September 11; **Accepted:** 2019 November 24

Abstract

Background & Objectives: Marital conflicts are among the major problems in societies, which harm the structures of families and cause behavioral and psychological problems in children. The present study aimed to examine the mediating role of marital conflict in the relationship between attachment styles, narcissism and sensation seeking, and marital burnout.

Methods: A correlational method based on structural equation modeling was used in this research. The sample population was the couples that were married for 5 years, referring to consulting centers in the second and third quarters of 2018 to solve their marital conflicts. In total, 100 couples were selected through convenience sampling method. They completed the following questionnaires: 1) Narcissistic Personality Inventory (NPI–40, Ruskin and Terry, 1988), Ruskin and Hull developed the main version of the Narcissistic Personality Inventory based on the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Third Edition (DSM–III). Moreover, it consists of 40 pairs and 7 items (authority, self–sufficiency, superiority seeking, self–display, exploitation, pride, & nicknaming); the obtained points of each person implicate the presence or lack of one of the attributes. The experimental studies have supported the reliability of it (Ruskin and Terry, 1988; Ackerman et al., 2011). 2) The Marital Conflict Questionnaire (MCQ, Sanaei & Barati, 2000) that consists of 54 items and 7 subscales about decreased cooperation decreased sexual relationships, drawing more support from children, more personal relationships with kinsmen, reduced family relationships with the family of spouse and friends, less effective relation with the spouse, and the separation of financial matters from the spouse. The results of several studies have supported the validity and reliability of this scale (Zahed Babolan, Husseini Shurabeh, Piri, and Dehghan, 2015). 3) In the adult version of the Attachment Style Scale, (AAS–R, Collins & Reid,1990), Collins and Reid (1990) have emphasized the differentiation logic of Hazan and Shiver about attachment styles (secure, anxious, & avoidant children) described the discrimination of three attachment styles in the adult version; the sum of the scores of the subjects in each subscale is calculated in that subscale as their general score. Various studies have supported the technical aspects of the adult version (Collins and Reid, 1990; Pakdaman, 2011). 4) The Marital Burnout Questionnaire (MBQ, Paniz, 1996) includes 21 questions answered on a 7–point scale with three components of emotional tiredness, psychological tiredness, and physical tiredness. For explaining the obtained scores, the score of each participant is divided by the total number of questions of the tool (21 questions). The score of each dimension of burnout indicates an increased level of marital burnout. 5) Zuckerman's Sensation Seeking Scale (SSS–1979) is a multidimensional tool, i.e., composed of 4 different aspects (subscales). These dimensions are thrill and adventure seeking, disinhibition, experience–seeking, and boredom susceptibility. Each subscale contains 10 items, making a total of 40 items. Every pair of items determines if a participant is a sensation seeker or not. The experimental studies have supported this scale's reliability (Zuckerman 1994; Zuckerman 2007).

Results: is the present study results suggested a significant relationship between secure attachment style (β=–0.17, p=0.027), avoidant attachment style (β=0.21, p=0.016), anxiety (β=0.48, $p\leq$0.001), narcissism (β=0.30, p=0.008), sensation seeking (β=0.25, p=0.010), marital conflict (β=0.75, $p\leq$0.001), and marital burnout. The fitness test of the structural equation model and the fitness of the final model revealed that the fitness indices were CFI=0.93, GFI=0.93, AGFI=0.90, and RMSEA=0.063, indicating a proper fit for the model and the relevant data.

Conclusion: According to the obtained data, it is necessary to provide educational workshops and interventions to reduce divorce and marital conflicts and to modify the confronting guidelines.

Keywords: Marital conflict, Marital burnout, Sensation seeking, Attachment styles, Narcissism, Mediation model.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

Copyright © 2016, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۳۹۹؛ (۱۰):۲۳.

انتشار برخط فروردین ۱۳۹۹ مقاله پژوهشی اصیل

الگوی روابط ساختاری تعارض زناشویی در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی با دلزدگی در زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره

رضوان محمدشارونی[۱]، *امید شکری[۲]، مرجان حسین‌زاده تقوایی[۳]، عصمت دانش[۴]، احمد برجعلی[۵]

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران؛

۲. استادیار، گروه روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران؛

۳. استادیار، گروه روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران؛

۴. استاد، گروه روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران؛

۵. استاد، گروه روان‌شناسی دانشگاه علامهٔ طباطبایی، تهران، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** oshokri@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۲۰ شهریور۱۳۹۸؛ **تاریخ پذیرش:** ۳آذر۱۳۹۸

چکیده

زمینه و هدف: تعارضات زناشویی پدیدهٔ رو به رشدی است که آسیب فراوانی به جوامع وارد می‌کند؛ لذا این پژوهش به‌منظور یافتن الگوی روابط ساختاری تعارض زناشویی در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی با دلزدگی در زوج‌های مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره صورت گرفت.

روش‌بررسی: پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. نمونهٔ آماری را صد زوج تشکیل دادند که پنج سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود و در نیمهٔ اول سال ۹۷ به مراکز مشاورهٔ شهر تهران مراجعه کردند و با روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامهٔ تعارض زناشویی ثنائی و براتی (۱۳۷۹)، هیجان‌خواهی زاکرمن (۱۹۷۹)، سبک‌های دل‌بستگی‌ـ نسخهٔ بزرگسال کولینز و رید (۱۹۹۰)، سیاههٔ شخصیت خودشیفته راسکین و تری (۱۹۸۸) و دلزدگی زناشویی پانیز (۱۹۹۶) بود. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با سطح معناداری (۰/۰۵) و با استفاده از نرم‌افزارهای Amos نسخهٔ ۲۰ و SPSS نسخهٔ ۲۰ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میان سبک‌های دل‌بستگی ایمن (p=۰/۰۲۷، β=-۰/۱۷)، اجتنابی (p=۰/۰۱۶، β=۰/۲۱)، اضطرابی (p≤۰/۰۰۱، β=۰/۴۸)، خودشیفتگی (p=۰/۰۰۸، β=۰/۳۰) و هیجان‌خواهی (p=۰/۰۱۰، β=۰/۲۵) با تعارض زناشویی و تعارض زناشویی (p≤۰/۰۰۱، β=۰/۷۵) با دلزدگی زناشویی رابطهٔ معنادار وجود دارد. با انجام برازش مدل معادلهٔ ساختاری و برازش مدل نهایی، شاخص‌های برازش برابر CFI=۰/۹۳، GFI=۰/۹۳، AGFI=۰/۹۰ و RMSEA=۰/۰۶۳ به‌دست آمد که نشان می‌دهد مدل مفروض با داده‌ها برازش مطلوبی دارد.

نتیجه‌گیری: باتوجه به یافته‌های پژوهش برگزاری کارگاه‌های آموزشی و توجیهی و تلویحات مداخله‌ای مؤثر با هدف شناخت بیشتر زوجین از همدیگر و اصلاح راهبردهای مقابله‌ای در اختلافات زناشویی ضرورت دارد.

کلیدواژه‌ها: تعارض زناشویی، دلزدگی زناشویی، هیجان‌خواهی، سبک‌های دل‌بستگی، خودشیفتگی، مدل واسطه‌ای.

حق انتشار محفوظ است © ۱۳۹۵ ، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار_ غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

۱ مقدمه

ازدواج که تجارب مشترکی را بین زن و شوهر ایجاد می‌کند، گاهی ممکن است منجربه بروز اختلافاتی در کیفیت روابط زناشویی شود (۱). در چند دههٔ گذشته تحلیل نظامدار عوامل اثرگذار بر کیفیت زناشویی، کیفیت روابط صمیمانهٔ زناشویی، ازدواج سالم[1] و کارکرد خانواده در کانون توجه گروه کثیری از محققان قرار گرفته است (۲). مرور شواهد تجربی نشان می‌دهد که برخی از محققان کوشیده‌اند با تأکید بر سبک‌های دل‌بستگی (۳) و خودشیفتگی (۴) و هیجان‌خواهی (۵)، بافت تعاملات زوجین و رویارویی با تجارب متعارض را با تمرکز بر مفاهیمی مانند دلزدگی زناشویی (۶)، خشونت زناشویی (۷)، نبود رضامندی از تعامل با همسر و آشفتگی رابطه تصریح کنند (۳).

یکی از عوامل مؤثر در تجربهٔ رضایت‌مندی از روابط زناشویی، وجود یا عدم وجود تعارضات زناشویی است. تعارضات زناشویی[2] ناشی‌از ناهماهنگی زن و شوهر در نوع نیازها و روش ارضای آن، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، طرح‌های رفتاری و رفتارهای غیرمسئولانه درقبال ارتباط زناشویی و ازدواج است (۸) و تأثیرات زیانباری بر سلامتی جسم و روان خانواده داشته و با عواقب متعددی مانند کاهش بازده تحصیلی فرزندان و خشونت فیزیکی و اختلالات روان‌پریشی ارتباط دارد. همچنین مطالعات مختلف نشان می‌دهد که در وضعیت فعلی، پدیدهٔ دلزدگی زناشویی، روند رو به رشدی دارد (۹). زمانی‌که زوج‌ها با یکدیگر روابط صمیمانه را آغاز می‌کنند، هرکدام با مجموعه‌ای از رؤیاها و انتظارات وارد رابطه می‌شوند و هنگامی‌که این رؤیاها و انتظارات با تنبیه و تجارب استرس‌زا و ناسازگاری جایگزین می‌گردند، رابطهٔ زناشویی دچار آسیب شده و سرانجام به دلزدگی منجر می‌شود (۱۰). دلزدگی شامل کاهش تدریجی دل‌بستگی عاطفی به همسر بوده که با احساس بیگانگی و بی‌علاقگی و بی‌تفاوتی زوجین به یکدیگر و جایگزینی عواطف منفی به‌جای عواطف مثبت و ازدست‌دادن شور و شوق اولیه و وابستگی عاطفی و تعهد همراه است (۱،۱۱). دلزدگی شامل سه مرحلهٔ سرخوردگی و ناامیدی و خشم و نفرت می‌شود. همچنین پس از دلزدگی، در روابط زوجین و بر زندگی‌شان، بی‌اعتمادی، تحقیر، سرزنش، بی‌توجهی و جدایی عاطفی حاکم می‌شود (۸). پاینز و همکاران دلزدگی زناشویی[3] را به‌عنوان حالت خستگی جسمانی و عاطفی و روانی می‌دانند که در موقعیت درگیری طولانی‌مدت همراه با مطالبات ایجاد می‌شود (۱۱). یکی از عوامل مرتبط با تعارضات زناشویی، شخصیت است. شخصیت از عوامل تعیین‌کنندهٔ واکنش‌های ما تحت موقعیت استرس‌آمیز است. خودشیفتگی که به‌مثابهٔ ویژگی شخصیتی و اختلال شخصیت، مفهوم‌سازی می‌شود ازطریق مشخصه‌هایی مانند دشمنی و اشتغال ذهنی به خود و فقدان همدلی مشخص می‌گردد (۱۲). خودشیفتگی از راه آسیب‌رساندن به دیگران در روابط نزدیک، با بدکارکردی در بافت تعاملات بین‌فردی[4] رابطه داشته و با ایجاد پاسخ‌های اجتماعی نامناسب که مانعی برای واکنش‌های همدلانه تلقی می‌شود، اثرات همدلی و سایر متغیرها را بر کیفیت روابط بین‌فردی و همچنین تعاملات و ارتباطات اجتماعی کاهش می‌دهد. نتایج مطالعات نشان داد که خودشیفتگی همسران در خلال سال‌های نخستین ازدواج، به‌طور پرواضحی با کاهش در سطح رضامندی زناشویی و افزایش در مشکلات زناشویی رابطه دارد (۴). علاوه‌بر شخصیت، سبک دل‌بستگی افراد می‌تواند تأثیر زیادی بر روابط بین‌فردی داشته باشد. دل‌بستگی، سیستمی رفتاری است که برای تنظیم نزدیکی کودک به والد یا مراقبت‌کنندهٔ اصلی در هنگام خطر یا اضطراب شکل می‌گیرد تا شانس بقای او را بیشتر کند. سبک‌های دل‌بستگی متفاوتی برحسب میزان پاسخ‌گویی و دردسترس‌بودن شکل می‌گیرد. محققان بر سه سبک اصلی دل‌بستگی کودک تأکید می‌کنند: ایمن؛ اجتنابی؛ اضطرابی/دوسوگرا (۱۳). در ادامه هازن و شیور موفق به ردیابی سه سبک دل‌بستگی در روابط بزرگسالان شدند. آن‌ها نشان دادند مشخصه‌های پیوند عاطفی بین زوج‌ها با مشخصه‌های پیوند عاطفی کودک_مادر مقایسه‌شدنی است؛ همچنین سبک‌های شناخته‌شدهٔ دل‌بستگی ایمن و اجتنابی و دوسوگرا در بزرگسالی نیز ادامه می‌یابد و افکار و احساسات و رفتار زوج‌ها را در روابط زناشویی تحت‌تأثیر قرار داده و چارچوبی فراهم می‌سازد که به فهم دقیق‌تر و بهتر روابط زناشویی و شیوهٔ کنارآمدن با تعارضات زناشویی کمک می‌کند (۱۴).

ازطرفی، هیجان‌خواهی به‌عنوان خصیصهٔ شخصیتی در گسترهٔ هیجانی موضوعی بسیار ملاحظه‌پذیر در حیطهٔ روابط زناشویی است که آثار مشهود و نتایج انکارناپذیری بر روابط عاطفی میان دو فردی دارد که پیمان زناشویی می‌بندند. کیفیت هیجانی نیاز مهم‌تر برای تداوم رابطهٔ زن و شوهر است. ازآنجاکه درجهٔ هیجان‌خواهی در افراد بسیار متفاوت بوده، به‌نظر می‌رسد که نظام شناختی و عاطفی هر فرد برپایهٔ این خصیصه سازماندهی می‌شود؛ در این صورت احتمال می‌رود همبستگی مهمی بین میزان هیجان‌خواهی زنان و مردانی که پیمان زناشویی بسته، وجود داشته باشد تا هر دو بتوانند در یک‌گستره و یک‌مسیر حرکت کنند. هم‌سطح‌سازی هیجان‌خواهی باعث دوام زندگی و نابرابری سطح هیجان‌خواهی منبع تعارضاتی ازقبیل تفاوت در استفاده از اوقات فراغت، هم‌نشینی با دوستان، تصمیم برای مسافرت، ابراز علاقه‌مندی‌های فرهنگی و نشان‌دادن بازخوردهایی در زمینهٔ تربیت کودکان است که به نارضایتی و فروپاشی زناشویی منجر می‌شود (۱۵). در ضرورت انجام این پژوهش باید گفت که سیر صعودی آمار طلاق و وجود تعارضات و آشفتگی‌های روابط و آسیب‌های فراوان (روحی، روانی، عاطفی، جسمی، اجتماعی) که بر زوجین و فرزندان وارد می‌شود (۸)، انگیزهٔ پژوهشگران برای یافتن عوامل مؤثر و راهکارهای مناسب جهت مقابله با این فروپاشی رابطه بود تا با تبیین یا یافتن رابطه‌های معناداری در الگوهای پیشنهادی بتوان تلویحات مداخله‌ای مؤثر را در رابطهٔ بین تعارض و دلزدگی زناشویی با اختلالات شخصیتی و سبک‌های دل‌بستگی و هیجان‌خواهی به‌کار برد و در نتیجه اثرات مخرب طلاق و اختلافات زناشویی و به‌کارگیری راهبردهای نامناسب مقابله‌ای ناسازگار در این افراد اصلاح شود.

---

1. Healthy Marriage
2. Marital Conflicts
3. Marital Burnout
4. Dysfunction In Interpersonal Relationships

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

۲ روش‌بررسی

پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. جامعهٔ هدف زوج‌هایی بودند که برای حل اختلافات زناشویی در نیمهٔ اول سال ۹۷ به مراکز مشاورهٔ شهر تهران مراجعه کردند. صد زوج که مدت پنج سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود با روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند و پس از اخذ رضایت‌نامه و بیان محرمانه‌بودن اطلاعات و اطمینان از نبود ضرر و زیان (مالی و جسمی و روانی) و نیز مختاربودن شرکت‌کنندگان برای پاسخ‌گویی، بستهٔ سنجش را دریافت کرده و قرار شد تا یک‌هفته بعد عودت دهند. در این مطالعه از روش پژوهش‌های همبستگی و روش‌های مدل معادلات ساختاری با به‌کارگیری نرم‌افزار AMOS نسخهٔ ۲۰ و مدل‌سازی و تحلیل مسیر همبستگی بین متغیرها استفاده شد. روش مدل معادلات ساختاری در دو مرحله به آزمون الگو می‌پردازد که شامل آزمون الگوی اندازه‌گیری و ساختاری است. الگوی اندازه‌گیری اعتبار و روایی ابزارهای اندازه‌گیری و سازه‌های پژوهش را ارزیابی کرده و الگوی ساختاری، فرضیه‌ها و روابط متغیرهای مکنون را آزمون می‌کند (۱۶).

از ابزارهای مطالعه پرسشنامهٔ تعارضات زناشویی[1] بود که آن را ثنائی و همکاران (۱۷) با هدف اندازه‌گیری تعارضات زناشویی توسعه دادند. این پرسشنامه با ۵۴ گویه، از هفت زیرمقیاس کاهش همکاری زوجین، کاهش رابطهٔ جنسی، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطهٔ فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطهٔ خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، کاهش رابطهٔ مؤثر با همسر و جداکردن امور مالی از یکدیگر تشکیل شده است. هر گویه روی طیفی پنج‌درجه‌ای از هرگز (یک) تا همیشه (پنج) پاسخ می‌دهد. نمرهٔ تخصیص‌یافته به هریک از ابعاد چندگانه از تجمیع نمرات گویه‌های مربوط به هر مؤلفه به‌دست می‌آید. با افزایش نمرات در هر مؤلفه، بر تعارض زناشویی مشارکت‌کنندگان افزوده می‌شود. پایایی کل این پرسشنامه توسط ثنائی و همکاران برابر با ۰/۵۲ و دهقان برابر با ۰/۷۲ و فرحبخش برابر با ۰/۶۹ به‌دست آمد. نتایج مطالعات از ویژگی‌های فنی روایی و پایایی پرسشنامهٔ تعارض زناشویی به‌طور تجربی حمایت کردند (به‌نقل از ۱۷).

پرسشنامهٔ دلزدگی زناشویی[2]؛ پاینز این پرسشنامه را با ۲۱ سؤال به‌منظور سنجش میزان دلزدگی زناشویی در زوجین توسعه داد (۱۸). این ابزار از سه مولفهٔ ازپاافتادگی عاطفی و ازپاافتادگی روانی و ازپاافتادگی جسمانی تشکیل شده است و بر طیف هفت‌درجه‌ای از هرگز (یک) تا همیشه (هفت) پاسخ داده می‌شود. برای تفسیر نمره‌ای افراد باید نمرهٔ هریک از مشارکت‌کنندگان بر تعداد کل سؤالات ابزار (۲۱ سؤال) تقسیم شود و با افزایش نمرهٔ افراد در هریک از ابعاد سه‌گانهٔ دلزدگی بر میزان دلزدگی زناشویی زوجین افزوده می‌شود. ارزیابی ضریب اعتبار مقیاس دلزدگی نشان داد که دارای همسانی درونی بین متغیرها در دامنه ۰/۸۴ و ۰/۹۰ است و روایی به‌وسیلهٔ همبستگی منفی با ویژگی‌های ارتباطی مثبت به تأیید رسید (۸). براساس نتایج مطالعهٔ پاینز و نانز ضریب پایایی بازآزمایی این ابزار سنجش برای یک‌دورهٔ یک‌ماهه ۰/۸۹ و برای یک‌دورهٔ دوماهه ۰/۷۶ و برای یک‌دورهٔ چهارماهه ۰/۶۶ بود (۸). در مطالعهٔ پاینز و نانز ضرایب آلفای کرونباخ مقیاس‌ها بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۳ به‌دست آمد. نتایج مطالعات از ویژگی‌های فنی پرسشنامهٔ دلزدگی به‌طور تجربی حمایت کردند (۸).

زاکرمن مقیاس هیجان‌خواهی[3] را به‌مثابهٔ ابزار سنجش تفاوت‌های فردی اشخاص در جست‌وجوگری تجارب بدیع و تازه و پیچیده و همچنین خطرپذیری در عرصه‌های جسمانی و اجتماعی و قانونی توسعه داد. مقیاس هیجان‌خواهی، ابزاری چندبُعدی است که از چهار مولفهٔ حساسیت نسبت به خستگی، بازداری‌زدایی، تجربه‌جویی و ماجراجویی تشکیل شده و شامل چهل زوج عبارت است. از هر زوج عبارت، یکی از ماده‌ها بر هیجان‌خواهی و دیگری به نبود هیجان‌خواهی مشارکت‌کننده دلالت دارد که در صورت انتخاب آن مواد، نمرهٔ یک برای هر گویه منظور می‌شود؛ بنابراین، برای هر مشارکت‌کننده بیشترین نمره در این مقیاس، ۴۰ خواهد بود. نتایج مطالعات از ویژگی‌های فنی روایی و پایایی مقیاس هیجان‌خواهی به‌طور تجربی حمایت کردند (۱۹). پایایی این پرسشنامه برای استفاده در ایران بررسی شده است. ضریب پایایی با روش اسپیرمن و آلفای کرونباخ به‌ترتیب ۰/۷۰ و ۰/۷۵ و ۰/۸۰ محاسبه شد که نشان از پایایی رضایت‌بخش این پرسشنامه است. در پژوهشی ضرایب پایایی مناسبی در محدودهٔ ۰/۸۴ تا ۰/۸۷ به‌دست آمد و زیرمقیاس آن به‌شرح زیر از اعتبار درونی برخوردار بود: ماجراجویی (۰/۸۱)؛ تجربه‌جویی (۰/۸۱)؛ بازداری‌زدایی (۰/۸۵)؛ حساسیت به یکنواختی (۰/۸۸). در ایران پایایی ابزار هیجان‌خواهی با فرمول کودر ریچاردسون ۰/۸۵ محاسبه شد (۲۰).

برای اولین‌بار راسکین و تری[4] سیاههٔ شخصیت خودشیفته[5] را براساس نسخهٔ سوم راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی ۲۰۱۳ (DSM-III) توسعه دادند؛ بنابراین، با استفاده از سیاههٔ شخصیت خودشیفته، وجه پاتالوژیک این خصیصهٔ شخصیتی اندازه‌گیری می‌شود. در ابتدا سیاههٔ شخصیت خودشیفته در نسخه‌ای ۸۰ و ۵۴ گویه‌ای ساخته شد. سپس نسخهٔ ۴۰ گویه‌ای در سال ۱۹۸۸ و در سه مطالعهٔ مجزا برای اعتباریابی بررسی شد که شامل چهل زوج عبارت است و از بین هر زوج عبارت، یکی به برخورداری مشارکت‌کننده از این خصیصه و دیگری بر نبود برخورداری مشارکت‌کننده از این مشخصه دلالت دارد. در این سیاهه، مؤلفهٔ اقتدار، خودبسندگی، برتری‌جویی، خودنمایی، انتفاع، غرور و مؤلفهٔ ملقب‌کردن اندازه‌گیری می‌شود. ویژگی روان‌سنجی این پرسشنامه در مطالعات مختلف بررسی شده است. روساریو و وایت، پایایی این ابزار را به‌روش بازآزمایی ۰/۸۳ و ادلستین و یو و کواس، پایایی نمرهٔ کل را

1. Marital Conflict Questionnaire(MCQ)
2. Marital Burnout Questionnaire(MBQ)
3. Sensation Seeking Scale (SSS)
4. Raskin & Terry
5. Narcissistic Personality Inventory (NPI)

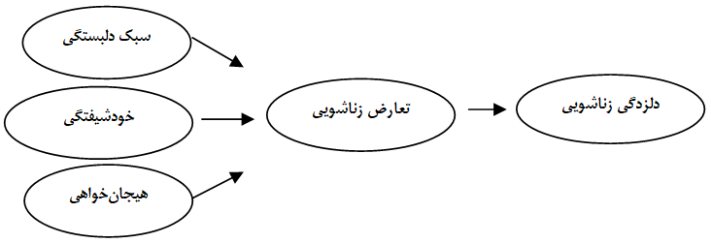
[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

به‌روش آلفای کرونباخ معادل ۰/۸۱ گزارش کردند (به‌نقل از ۲۱). در پایایی به‌روش همسانی درونی برای کل پرسشنامه ۰/۷۷ بوده که در حد پذیرفتنی است. همچنین همسانی درونی برای هفت مقیاس بین ۰/۳۵تا۰/۵۵ بوده است. شاخص ضریب بازآزمایی (۰/۸۱) نیز رضایت‌بخش بود و ضرایب خرده‌مقیاس آن بین ۰/۵۵ تا۰/۷۶ به‌دست آمد که در حد رضایت‌بخش قرار دارد. همچنین نتایج پژوهش‌های ذکرشده نشان داد که این مقیاس از روایی پذیرفتنی برخوردار است (۲۱). نتایج مطالعات نیز از ویژگی‌های فنی سیاههٔ شخصیت خودشیفته به‌طور تجربی حمایت کردند (۲۱).

در مقیاس سبک دل‌بستگی ـ نسخهٔ بزرگسال[1] کولینز و رید، ادراک افراد از مهارت‌های ایجاد روابط و توصیف آن‌ها از روابطشان با انگاره‌های دل‌بستگی به‌کمک هجده ماده اندازه‌گیری می‌شود. در این مقیاس، مشارکت‌کنندگان به هر گویه بر طیفی پنج‌درجه‌ای از به‌هیچ‌وجه با خصوصیات من تطابق ندارد (صفر) تا با خصوصیات من تطابق دارد (چهار) پاسخ می‌دهند. نتایج مربوط به ساختارعاملی مقیاس شامل سه زیرمقیاس است: وابستگی که میزان اطمینان و تکیه‌کردن آزمودنی را به دیگران نشان می‌دهد؛ نزدیکی که میزان صمیمیت و ایران نیز پژوهش صفارنیا و همکاران نشان داد که شاخص ضریب نزدیکی عاطفی آزمودنی را با دیگران می‌سنجد؛ اضطراب که میزان نگرانی فرد را از طردشدن ارزیابی می‌کند. از تجمیع نمرات در هر زیرمقیاس، نمرهٔ کلی فرد در آن زیرمقیاس محاسبه می‌شود (۲۲). ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌های هریک از سبک‌های دل‌بستگی ایمن و اجتنابی و دوسوگرا به‌ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۷۸ و ۰/۸۵ به‌دست آمد که نشانهٔ همسانی درونی مقیاس دل‌بستگی است (۲۳). در ایران روایی و اعتبار نسخهٔ فارسی این مقیاس را در حد مطلوبی گزارش کردند. میزان اعتبار آزمون را با استفاده از بازآزمایی بیش از ۰/۸۰ به‌دست آوردند (۲۴). نتایج مطالعات مختلفی از ویژگی‌های فنی مقیاس دل‌بستگی بزرگسال به‌طور تجربی حمایت کردند (۲۲).

داده‌ها به‌کمک نرم‌افزارهای تحلیل آماری SPSS نسخهٔ ۲۰ و AMOS نسخهٔ ۲۰ و معادلات ساختاری نیز توسط نرم‌افزار مدل‌سازی AMOS نسخهٔ ۲۰ بررسی و تجزیه‌وتحلیل شد. مدل اولیهٔ پژوهش نیز در شکل ۱ مشخص شده است و برازش نهایی در بخش یافته‌ها روی این مدل انجام پذیرفت.

شکل ۱. مدل مفروض مطالعه

۳ یافته‌ها

در این پژوهش صد زوج که حداقل پنج سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود جهت بررسی روابط ساختاری تعارضات زناشویی در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و هیجان‌خواهی و خودشیفتگی با دلزدگی تحت ارزیابی قرار گرفتند. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان شامل ردهٔ سنی و میزان تحصیلات و وضعیت شغلی به‌تفکیک جنسیت در جدول ۱ آورده شده است.

شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش حاضر شامل میانگین و انحراف معیار در جدول ۲ گزارش شده است.

در پژوهش حاضر جهت بررسی برازش رابطهٔ ساختاری از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. پیش از کاربرد این روش، بررسی پیش‌فرض‌های این رویکرد آماری ضروری است. در پژوهش حاضر برای مدیریت داده‌های گمشده، روش بیشینهٔ انتظار (EM)[2] به‌کار رفت. نرمال‌بودن متغیر با کاربرد شاخص چولگی و کشیدگی بررسی شد. چولگی متغیرها در دامنهٔ ۰/۳۵ ـ تا۰/۶۲ و کشیدگی آن‌ها در دامنه ۰/۹۸ ـ تا۰/۱۹ ـ بود. عدم انحراف درخورتوجه شاخص‌های چولگی و کشیدگی، تحقق فرض نرمال‌بودن متغیرها را بیان کرد.

مفروضهٔ خطی‌بودن بین نشانگر و متغیرهای مکنون و بین متغیرهای مکنون با استفاده از نمودار پراکندگی بررسی شد که بیانگر برقراری مفروضهٔ خطی بود. همچنین مفروضهٔ نبود هم‌خطی چندگانه با شاخص‌های تحمل[3] و عامل تورم واریانس[4] ارزیابی شد. در این تحلیل، در هیچ‌یک از مقادیر آماره‌های تحمل و عامل تورم واریانس محاسبه‌شده برای متغیرهای پژوهش، انحرافی از مفروضهٔ هم‌خطی چندگانه مشاهده نشد. بررسی پیش‌فرض‌های آماری نشان داد که روش مدل‌یابی معادلات ساختاری، روش مناسبی برای ارزیابی برازش مدل است.

شکل ۲ روابط ساختاری واسطه‌مندی کامل تعارض زناشویی را در رابطهٔ سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی با دلزدگی زناشویی در زوجین نشان می‌دهد. نتایج مشخص کرد که میان سبک‌های دل‌بستگی ایمن (p=۰/۰۲۷، β=-۰/۱۷)، اجتنابی (p=۰/۰۱۶، β=۰/۲۱)، اضطرابی (p<۰/۰۰۱، β=۰/۴۸)، خودشیفتگی (p=۰/۰۰۸، β=۰/۳۰) و هیجان‌خواهی (p=۰/۰۱۰، β=۰/۲۵) با تعارض زناشویی و تعارض زناشویی (p<۰/۰۰۱،

[1]. Adult Attachment Scale-Revised (AAS-R)
[2]. Expectation Maximization imputation
[3]. tolerance
[4]. Variance Inflation Factor (VIF)

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

β=۰/۷۵) با دلزدگی زناشویی رابطهٔ معنادار وجود دارد.
زناشویی ازطریق متغیرهای سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی و ۵۶درصد از پراکندگی نمرات دلزدگی زناشویی ازطریق تعارض زناشویی تبیین شده است.
نتایج مربوط به شاخص‌های برازش روابط ساختاری واسطه‌مندی کامل تعارض زناشویی در رابطهٔ بین متغیرهای سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی با دلزدگی زناشویی در زوجین برای هریک از شاخص‌های پیشنهادی میرز و همکاران شامل شاخص

نتایج همچنین نشان داد که ۴۵درصد از پراکندگی نمرات تعارض مجذور خی (χ^2)، شاخص مجذور خی بر درجهٔ آزادی (χ^2/df)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش انطباقی (AGFI) و خطای ریشهٔ مجذور میانگین تقریب (RMSEA) به‌ترتیب برابر با ۱۴۹۲/۵۰، ۲/۸۶، ۰/۹۳، ۰/۹۳، ۰/۹۰ و ۰/۰۶۳ به‌دست آمد. این مقادیر حاکی‌از برازش مناسب مدل فرضی بود.

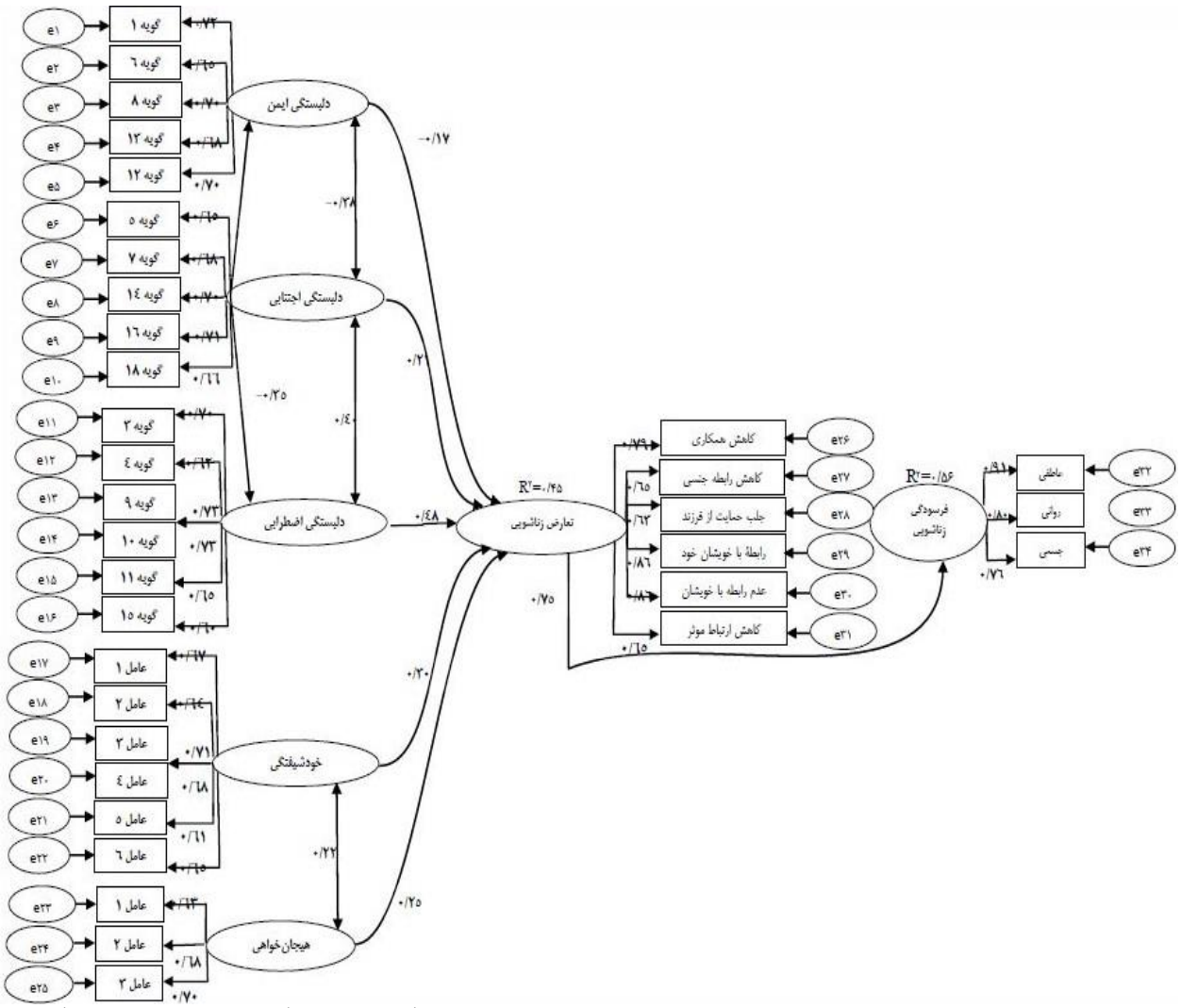
جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان به‌تفکیک جنسیت

متغیر	سطح متغیر	فراوانی و درصد	متغیر	سطح متغیر	فراوانی و درصد
سن مردان	کمتر از ۳۰ سال	۲۴ (۲۴درصد)	سن زنان	کمتر از ۳۰ سال	۳۵ (۳۵درصد)
	۳۱تا۴۰ سال	۴۷ (۴۷درصد)		۳۱تا۴۰ سال	۵۳ (۵۳درصد)
	۴۱تا۵۰ سال	۲۱ (۲۱درصد)		۴۱تا۵۰ سال	۸ (۸درصد)
	۵۱تا۶۰ سال	۸ (۸درصد)		۵۱تا۶۰ سال	۴ (۴درصد)
	کمتر از ۳۰ سال	۲۴ (۲۴درصد)		کمتر از ۳۰ سال	۳۵ (۳۵درصد)
تحصیلات مردان	دیپلم و کمتر از دیپلم	۳۷ (۳۷درصد)	تحصیلات زنان	دیپلم و کمتر از دیپلم	۵۳ (۵۳درصد)
	کاردانی	۱۸ (۱۸درصد)		کاردانی	۱۴ (۱۴درصد)
	کارشناسی	۳۳ (۳۳درصد)		کارشناسی	۲۸ (۲۸درصد)
	کارشناسی‌ارشد و بیشتر	۱۲ (۱۲درصد)		کارشناسی‌ارشد و بیشتر	۵ (۵درصد)
وضعیت شغلی مردان	سازمانی	۳۵ (۳۵درصد)	وضعیت شغلی زنان	سازمانی	۵۵ (۵۵درصد)
	آزاد	۱۸ (۱۸درصد)		آزاد	۱۵ (۱۵درصد)
	بازنشسته	۱۰ (۱۰درصد)		بازنشسته	۳ (۳درصد)
	بیکار	۳۷ (۳۷درصد)		خانه‌دار	۲۷ (۲۷درصد)

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

عامل کلی	زیرمقیاس‌ها	میانگین	انحراف معیار
سبک دل‌بستگی	دل‌بستگی ایمن	۱۲/۸۷	۳/۶۴
	دل‌بستگی اجتنابی	۱۰/۶۲	۴/۰۲
	دل‌بستگی اضطرابی	۱۰/۸۱	۵/۰۹
خودشیفتگی	اقتدار (قدرت)	۳/۸۵	۲/۳۶
	خودبسندگی	۱/۱۷	۱/۱۲
	برتری‌جویی	۱/۵۵	۱/۵۳
	خودنمایی	۱/۷۸	۱/۶۱
	بهره‌کشی	۱/۳۲	۱/۳۱
	محق‌بودن	۲/۲۸	۱/۶۸
هیجان‌خواهی	بازداری‌زدایی	۲/۶۳	۲/۲۸
	تجربه‌جویی	۲/۳۳	۱/۷۷
	ماجراجویی	۳/۹۲	۳/۲۲
تعارض زناشویی	کاهش همکاری	۷/۰۸	۳/۰۱
	کاهش رابطهٔ جنسی	۸/۸۹	۲/۹۵
	افزایش جلب حمایت فرزندان	۹/۰۹	۳/۴۸
	افزایش رابطهٔ فردی با خویشاوندان خودی	۱۰/۵۳	۴/۵۶
	کاهش رابطهٔ فردی با خویشاوندان همسر	۱۰/۳۷	۴/۷۷
	کاهش ارتباط مؤثر با همسر	۸/۰۷	۳/۷۱
دلزدگی زناشویی	ازپاافتادگی عاطفی	۲۱/۰۵	۹/۳۴
	ازپاافتادگی روانی	۲۵/۴۰	۹/۳۱
	ازپاافتادگی جسمانی	۱۳/۷۱	۶/۷۰

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

شکل ۲. مدل مفروض واسطه‌مندی کامل تعارض زناشویی در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و خودشیفتگی و هیجان‌خواهی با دلزدگی زناشویی در زوجین

در شکل ۲ برای متغیر مکنون خودشیفتگی، عامل یک تا عامل شش به‌ترتیب به وجوه قدرت و اختیار، خودبسندگی، تقدم، خودنمایی، انتفاع و ملقب‌کردن و در متغیر مکنون هیجان‌خواهی عامل یک تا عامل سه به‌ترتیب به بازداری‌زدایی و تجربه‌جویی و ماجراجویی اشاره می‌کند.

همچنین برای بررسی معناداری اثرات واسطه‌ای از آزمون بوت‌استرپ استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد که اثر غیرمستقیم سبک‌های دل‌بستگی ایمن و اجتنابی و اضطرابی بر دلزدگی زناشویی ازطریق تعارض زناشویی به‌ترتیب برابر با ۰/۱۴ــ و ۰/۱۷ و ۰/۳۶ و اثر غیرمستقیم متغیرهای خودشیفتگی و هیجان‌خواهی بر دلزدگی زناشویی ازطریق تعارض زناشویی به‌ترتیب برابر با ۰/۲۳ و ۰/۱۹ به‌دست آمد که از لحاظ آماری معنادار بودند.

۴ بحث

هدف از انجام پژوهش حاضر به‌دست‌آوردن الگوی معادلات ساختاری تعارضات زناشویی و دلزدگی براساس خودشیفتگی و سبک‌های دل‌بستگی و هیجان‌خواهی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره بود. این پژوهش در مراکز مشاوره و با زوجین مراجعه‌کننده جهت حل تعارض، انجام شد؛ بنابراین شناسایی عوامل ایجادکنندهٔ تعارض، به‌منظور جلوگیری از فروپاشی رابطه ضروری به‌نظر رسید.

نتایج این پژوهش نشان داد که بین سبک‌های دل‌بستگی (ایمن و اجتنابی و اضطرابی/دوسوگرا) با وجوه مختلف تعارض زناشویی، به‌ترتیب رابطهٔ منفی و مثبت معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش حاضر همسو با یافته‌های مطالعاتی (۳) است که از نقش تفسیری سبک‌های دل‌بستگی در پیش‌بینی عوامل اثرگذار و شکل‌دهنده مانند تعارضات زناشویی و دلزدگی زناشویی به‌طور تجربی حمایت می‌کنند. همچنین دل‌بستگی ایمن (۵)، ارتباط بهتر و درک بیشتر و پرخاشگری کمتر را در هنگام بروز تعارض در روابط رمانتیک پیش‌بینی می‌کند و ادامهٔ رابطه و دوری از تعارض و دلزدگی را شامل می‌شود. یافتهٔ دیگر نشان داد که بین تعارضات زناشویی و سبک‌های دل‌بستگی ایمن و اجتنابی و اضطرابی به‌ترتیب رابطهٔ منفی و مثبت وجود دارد (۲۵). از اهداف این

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

پژوهش این بود که نشان داده شود یکی از عوامل بسیار مهم در رضایت زناشویی، سبک دل‌بستگی زوج‌ها در بزرگسالی است. ادراکات بزرگسالی از تجارب دل‌بستگی در دوران کودکی، بر تنظیم رابطه با محیط اجتماعی و رابطه با افراد نزدیک تأثیر چشمگیری می‌گذارد. نوع دل‌بستگی کودکی در ایجاد نوع رابطهٔ رمانتیک و عاشقانهٔ دورهٔ بزرگسالی و نیز کیفیت ارتباط تأثیرگذار است. همچنین سبک دل‌بستگی ناایمن تعارض بین زوجین را افزایش می‌دهد (۱۱).

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر مشخص کرد که بین خودشیفتگی با تعارضات زناشویی رابطهٔ مثبت و غیرمعنادار و بین هیجان‌خواهی با تعارضات رابطهٔ مثبت و معنادار وجود دارد. در تأیید نتایج مطالعهٔ حاضر، یافته‌های مطالعات لامکین و لامر و شافر (۲۶) و شپارد و بون (۲) بر واسطه‌مندی کامل تعارض زناشویی در رابطهٔ بین عامل‌های چندگانهٔ خودشیفتگی با ابعاد مختلف دلزدگی زناشویی تأکید می‌کنند. هدف دیگر پژوهش حاضر این بود که نشان داده شود، رفتار هر فرد در خانواده دارای کنش آشکار و پنهان است؛ هریک از این رفتارها می‌تواند در ایجاد تعادل و بهبود روابط خانوادگی و افزایش تحمل اجتماعی و درنتیجه، سازمان‌یافتگی نظام اجتماعی مؤثر باشد. یکی از عوامل تأثیرگذار درکیفیت و نوع روابط زناشویی، نوع شخصیت زوجین بوده که بر نوع و میزان و ماهیت تعارضات آنان تأثیر دارد و پیش‌بینی‌کنندهٔ ثبات رابطه در زوجین است. خودشیفتگی در بلندمدت مشکلات عدیدهٔ ارتباطی با افراد نزدیک به‌وجود می‌آورد و ازطریق ایجاد و توسعه و محدودکردن روابط بین‌فردی در زندگی افراد در زمرهٔ عللی است که در تعیین مدت رابطه و عمق آن مهم تلقی می‌شود. ازطرفی هیجان‌خواهی یکی از نیازهای زیستی و اساسی در انسان است و می‌تواند در تمام مراحل زندگی انسان تأثیرگذار باشد؛ خصوصاً اینکه میزان هیجان‌خواهی زوجین، نقش انکارناپذیری بر روابط عاطفی میان آن‌ها داشته و به‌همین علت باید نوعی تناسب لحاظ شود. درواقع هم‌سطح‌بودن هیجان‌خواهی زوجین مانع از اختلاف‌نظر و تصمیم‌گیری متفاوت می‌شود و ناهماهنگی در این باره سبب تنش و فروپاشی رابطه است. یکی از دلایل رابطهٔ مثبت بین هیجانی‌خواهی با دلزدگی زناشویی و حتی خیانت زناشویی، تأکید بر آمادگی برای نادیده‌انگاشتن مخاطرات احتمالی متعاقب گزینه‌های رفتاری پرخطر مانند استفاده از رویه‌های تهاجمی و خصمانه در مواجههٔ با موقعیت‌های متعارض در بافت تعامل با شریک عاطفی است.

نتایج مطالعهٔ حاضر دربارهٔ واسطه‌مندی تعارض زناشویی در رابطهٔ هیجان‌خواهی و تعارضات زناشویی همسو با یافته‌های مطالعات مطهری و همکاران (۵) است. به بیان دیگر، نتایج مطالعهٔ حاضر از شواهد تجربی موجود از نقش تبیینی مفهوم هیجان‌خواهی در پیش‌بینی عوامل اثرگذار بر کیفیت روابط زناشویی به‌طور تجربی حمایت کرده است. در پژوهشی مشخص شد که بین نمرات هیجان‌خواهی و رضایت زناشویی رابطهٔ منفی وجود دارد و هرچه میزان نمرات هیجان‌خواهی بیشتر باشد میزان رضایت زناشویی کمتر و تعارض بیشتر است (۱۵).

در این پژوهش محدودیت‌هایی وجود داشت: نبود استنتاج علی و معلولی، مطالعه‌نکردن رفتار واقعی (به‌دلیل ابزارهای خودگزارشی)، تعداد محدود آزمودنی (نبود تعمیم‌پذیری) و استفاده‌نکردن از آزمون‌های رقیب اهم محدودیت‌های این پژوهش بود.

۵ نتیجه‌گیری

به‌طورکلی نتایج این پژوهش نشان داد که بین سبک‌های دل‌بستگی و هیجان‌خواهی و خودشیفتگی با دلزدگی و تعارضات زناشویی رابطهٔ معنادار وجود دارد. وجود ارتباط معنادار این ضرورت را ایجاب می‌کند که پژوهش‌ها و مطالعات بیشتری انجام شود تا با شناسایی عوامل زمینه‌ساز، اقدامات پیشگیرانه ازطریق مشاوره‌های قبل از ازدواج، در زمینهٔ شناخت ابعاد شخصیت و سبک دل‌بستگی و هیجان‌خواهی بین زوجین صورت بگیرد.

۶ تشکر و قدردانی

از تمامی افرادی که در این پژوهش همکاری مطلوبی داشتند، تشکر می‌شود.

۷ تضاد منافع

این مقاله برگرفته از رسالهٔ دکتری نویسندهٔ اول مقاله است. درضمن بین منافع نویسندگان تضادی وجود ندارد.

References

1. Beam CR, Marcus K, Turkheimer E, Emery RE. Gender differences in the structure of marital quality. Behav Genet. 2018;48:209-23. doi:10.1007/s10519-018-9892-4
2. Sheppard KE, Boon SD. Predicting appraisals of romantic revenge: The roles of honesty-humility, agreeableness and vengefulness. Pers Individ Dif. 2012;52(2):128-32. doi:10.1016/j.paid.2011.09.014
3. Feeney JA, Karantzas GC. Couple conflict: Insights from an attachment perspective. Curr Opin Psychol. 2017;13:60–4. doi:10.1016/j.copsyc.2016.04.017
4. Rezapour R, Zakeri MM, Ebrahimi L. Prediction of narcissism, perception of social interactions and marital conflicts based on the use of social networks. Journal of Family Research. 2017;13(2):197-214. [Persian] http://jfr.sbu.ac.ir/article/view/15089/6407
5. Motahari Z, Behzadpour S, Sohrabi F. Describing the level of marital conflict according to sensation seeking and endurance in couples. Woman and Study of Family. 2013;20(6):105-22 [Persian]
6. Ackerman RA, Donnellan MB, Roberts BW, Fraley RC. The effect of response format on the psychometric properties of the narcissistic personality inventory: Consequences for item meaning and factor structure. Assessment. 2016;23(2): 203–20. doi:10.1177/1073191114568113

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]

7. Kochaki Amirhendeh M, Karbalayi A, Sabet M. The mediating role of anger rumination and self-criticism rumination in relationship between disaffection and marital violence. Andishe va Raftar. 2017;12(43):47-56. [Persian]
8. Pines AM, Nunes R. The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. J Employ Couns. 2011;40(2):50-64. doi:10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x
9. Ajeli Lahiji L, Besharat MA. Prediction of family function and life quality based on the attachment styles of couples. Journal of Family Pathology, Counseling and Enrichment. 2018;3(2):119-38. [Persian] http://fpcej.ir/article-1-172-en.html
10. Safipouriyan S, Ghadami A, Khakpour M, Sodani M, Mehrafarid M. The effect of group counseling using interpersonal therapy (IPT) in reducing marital boredom in female divorce applicants. Journal of Nursing Education. 2016;5(1):1-11. [Persian] http://jne.ir/article-1-575-en.html
11. Pines AM, Neal MB, Hammer LB, Icekson T. Job burnout and couple burnout in dual-earner couples in the sandwiched generation. Soc Psychol Q. 2011;74(4):361-86. doi:10.1177/0190272511422452
12. Shiota MN, Levenson RW. Birds of a feather don`t always fly farthest: Similarity in Big Five personality predicts more negative material satisfaction trajectories in long-term marriages. Psychol Aging. 2007;22(4):666-75. doi:10.1037/0882-7974.22.4.666
13. Ainsworth MDS, Blehar MC, Waters E, Wall S. Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. First Edition. New York, USA: Hillsdale NJ Erlbaul; 1978. doi:10.1002/1097-0355(198021)1:1<68::AID-IMHJ2280010110>3.0.CO;2-3
14. Hazan C, Shaver P. Romantic love conceptualized as an attachment process. J Pers Soc Psychol. 1987;52(3):511-24. doi:10.1037/0022-3514.52.3.511
15. Kajbaf M, Neshatdust H, Khaloei G. A study of the relationship between sensation seeking and marital satisfaction. Clinical Psychology and Personality. 2005;1(10):69-78. [Persian] http://cpap.shahed.ac.ir/article-1-223-en.html
16. Chin WW. Commentary: issues and opinion on structural equation modeling. MIS Quarterly. 1998;22(1):vii-xvi. https://www.jstor.org/stable/249674
17. Sanayi B, Alaghemend S, Falahati Sh, Hooman A. Family and Marriage Scales. First edition. Tehran: Besat; 2000. [Persian]
18. Kiani Chalmari A, Asadi S, Esmaeili F, Zavar M. Prediction of marital burnout based on emotional expressivness and marital attributions in married people referring to the welfare. Journal of Counseling Research. 2016;15(59):58-75. [Persian] http://irancounseling.ir/journal/article-1-254-en.html
19. Zuckerman M. Attribution of success and failure revisited, or: The motivational bias is alive and well in attribution theory. Journal of Personality. 1979;47(2):245-87. doi:10.1111/j.1467-6494.1979.tb00202.x
20. Mahboubi M, Maleki M, Mardanihamooleh M. The relationship between sensation seeking variables and job stress in emergency medicine workers. J Kermanshah Univ Med Sci. 2012;16(2):e78827. [Persian]
21. Saffarinia M, Shaqaqi F, Maleki B. A preliminary investigation of psychometric properties of narcissistic personality inventory (NPI-4). Clinical Psychology Studies. 2012;2(8):71-92 [Persian]
22. Collins NL, Read SJ. Cognitive representations of attachment: The structure and function of working models. In: Bartholomew K, Perlman D. Advances in personal relationships, Vol. 5. Attachment processes in adulthood. London, United Kingdom: Jessica Kingsley Publishers; 1994,pp:53–90.
23. Komijani M. Comparison of attachment styles in normal teenagers and educable teenagers with mental retardation. Science and Research in Applied Psychology. Islamic Azad University of Khorasgan. 2009;42:69-91. [Persian]
24. Mohammadalipoor Z, Rostami M, Ghaemmaghami M. Attachment styles and risky behaviors. Journal of Research on Addiction. 2010;4(15):83-90. [Persian] http://etiadpajohi.ir/article-1-380-en.html
25. Lavner JA, Lamkin J, Miller JD, Campbell WK, Karney BR. Narcissism and newlywed marriage: Partner characteristics and marital trajectories. Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment. 2016;7(2):169–79. doi:10.1037/per0000137
26. Lamkin J, Lavner JA, Shaffer A. Narcissism and observed communication in couples. Pers Individ Dif. 2017;105:224–8. doi:10.1016/j.paid.2016.09.046

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6]